

Polazník

Noviny
obce Pápradno

Ročník II.

Apríl 2004

Duchovný život

Drahé farské spoločenstvo,

v kalendári nomádov, od ktorých Izrael zdedil veľkonočné sviatky, bola Pascha prvým dňom v roku, Jňom, v ktorom Izrael ešte musel byť chránený pred zničením. Dom a rodina sú obranným valom života, miestom, kde je istota a pokoj. Pokoj prebývania spolu, ktorý umožňuje žiť a zachovávať stvorenstvo. Dom vystupuje ako miesto spásy.

Aj v Ježišových časoch sa po obetovaní baránkov v chráme Pascha slávila v domoch, v rodinách. Bolo predpísané, že počas veľkonočnej noci nemožno vyjsť z mesta Jeruzalema. Celé mesto bolo považované za miesto záchrany pred nocou chaosu. Veľká noc mala byť týmto každoročným návratom Izraela z nebezpečenstiev a zmätkov, ktoré sú prítomné uprostred každého ľudu. Pútnici, ktorí sa vydávali do Jeruzalema, mohli vytvárať akési združenie nazývané haburot, ktoré pre túto noc tvorilo veľkonočný dom a rodinu. Tak sa Veľká noc stala aj sviatkom kresťanov. My sme s Ježišom jeho rodina, ktorú založil so spoločníkmi svojho putovania, s priateľmi, ktorí spolu s ním prechádzajú cestu evanjelia cez krajinu dejín. Sme jeho domom a Cirkev je nová rodina, nové mesto – živý Jeruzalem. Jej viera je múrom a hradbami proti hrozbám síl zmätku – hriechu.

V dnešnom svete národy uprostred svojho blahobytu, technických schopností a vedeckej nadvlády môžu byť zničené zvnútra a celé stvorenie môže byť ohrozené silami zmätku, ktorý ohrozuje svet. Svet je plný rozporov. Tak často sa spomína mier, spravodlivosť, sloboda, rovnoprávnosť. Zatiaľ však mocní dusia

Jarné lúče všeličo odkryjú

Jar, ktorá k nám neuveriteľne rýchlo prišla, odkrýva nielen prebytočné kilogramy na našich postavách. Kilá navyiac sa snažíme s každým ďalším slnečným lúčom odstraňovať, veď sa letu chceme ukázať v plnej kráse. Ale, a to si mnohí nevšímajú, po roztopení milosrdného snehu sa odkrývajú aj prebytočné a hlavne veľmi škodlivé skládky všeličoho, čo do nášho spoločného prostredia v dedine a okolí nepatrí.

A tak vás prosíme, skúsme spoločne nekrásiť len seba a vlastné záhradky, ale rovnakým okom sa pozerať aj okolo. A čo to v praxi znamená? Že lístok z autobusa, obal z cigariet či napolitánky nehodíme rovno na zem, ale do odpadkového koša. Že konzervy a fľaše patria do kontajnerov, že obsah žumpy nevypustím pod pláštikom noci do kanála a rieky. Že z výletu v horách sa vrátíme aj so zvyškami a odpad nenecháme niekde pod kričkom.

Príkladov by bolo určite viac, ale veď všetci vieme, o čom hovorím. Verím však, že keď my dospeli budeme príkladom svojim deťom a možno aj svojim rovesníkom či starším, všetci sa postupne poriadku naučíme a budeme na seba hrdí, že dokážeme byť ludmi aj v tomto smere. – am –

slabých, násilie tvorí zákon. Potlačení a zotročení sa ťažko dostávajú k slobode, chudobní sa ťažko dostávajú k chlebu. Mocní majú vždy pravdu, bezmocní ju nemajú nikdy. Čo sa týka morálneho stavu sveta, je ukutne dorážaný vlastným zlom. Jestvuje nejaká pevná pôda, na ktorú by sa mohol človek postaviť bez toho, aby sa utopil?

Keď sa hovorí o človekovi a živote, treba vždy rátať so skutočnosťou hriechu, ktorú môže liečiť len vykupiteľská milosť. Boh je láska a Pán Ježiš preto prišiel na svet, aby v nás zapálil a roznieťil oheň tejto božskej lásky. V duchu veľkonočných sviatkov vám vyprosujem od zmŕtvychvstalého Ježiša Krista dar lásky, ktorý vás bude spájať a ochraňovať vo vašich rodinách po celý váš život.

Duchovný správca farnosti
PhDr. Peter Klech

Slovo starostu

Som optimista:

Spoločne dokážeme veľa

Rok 2004 bol zatiaľ bohatý iba na sneh a tvrdé celospoločenské zmeny, ktoré nám pomáhajú len naďalej vyprázdňovať peňaženky a ufaňovať si opasky. Preto sa vedenie obce a obecné zastupiteľstvo snaží znížiť tento tlak. Prvým krokom bola skutočnosť, že ako jediná obec v regióne sme nezvyšovali platenie za komunálny odpad. Chcel by som však apelovať na všetkých, aby sme rešpektovali stále platné pravidlá o tom, čo všetko môžeme ako odpad do kontajnerov hádzať a čo môžeme likvidovať inou formou.

Najväčším problémom v tomto roku bude finančne zabezpečiť školstvo. V poslednom minulo-

ročnom čísle Polazníka bolo dosť konkrétne poukazané na to, čo sa v obci urobilo a s akým výsledkom. Preto sa chcem

dnes orientovať na oblasti, ktoré budeme riešiť v roku 2004.

Výstavba 16-bytovky

Časť finančných prostriedkov 6,2 mil. na byty a 1,2 mil. na infraštruktúru s dotáciou Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR boli odsúhlasené na Krajskom stavebnom úrade v Trenčíne 15. marca tohto roku a úver vyše 16 mil. zo Štátneho fondu rozvoja bývanie bude doriešený v apríli. Verím, že v mesiacoch máj – jún začneme s prvými výkopovými prácami.

pokračovanie na str. 2

Lyžiarske stredisko Podjavorník

V tejto zime, ktorá je už za nami, sme spojzdnili lyžiarske stredisko narýchlo s cieľom, aby bolo funkčné a za podmienok, ktoré boli riešené i z pohľadu súčasných majiteľov. Môžem povedať, že pracovníci obecného úradu a zastupiteľstva vynaložili veľké úsilie, aby vleký fungovali po celý čas snehovej nádielky – raz bol problém s úpravou trate, inokedy s kotvami a podobne. Nemali sme podmienky, aby sme pre obec zarobili „veľké“ peniaze. Ja budem veľmi rád, ak nebudeme mať podližnosti a našim víťazstvom je, že sa mali kde aj naši občania odreagovať, uvoľniť sa – lyžovať. V každom prípade nás čaká tento rok tvrdá práca pri riešení funkčnosti tohto strediska i s jeho orientáciou pre budúcnosť. S konkrétnymi finančnými položkami občanov oboznámime.

Chata Podjavorník

Som osobne veľmi rád, že v nespočetnom rade takzvaných záujmov sa našiel niekto taký, kto to myslí s rekonštrukciou vážne – plánuje do opravy investovať asi 20 miliónov. Zatiaľ odkúpil časť bývalej SAD, našu časť má prenajatú s tým, že ju odpredáme ešte v tomto roku. To je jediná záruka, ako sa toto zariadenie môže sfunkčovať a slúžiť nám všetkým – aj turistom, ktorí k nám prídu.

Obecný vodovod

Keďže vieme, aký katastrofálny stav je s vodou v našej obci, žiadame od Ministerstva životného prostredia SR na tento rok 6 miliónov, z čoho by sme vybudovali vetvu č. 1 (od Michala Vašíčka popri Albínovi Lackovi okolo pohostinstva Žiaranka premostením po štátnej ceste po Annu Lackovú smerom na Laštek, popred kostol, okolo fary a končí pri Ignácovi Balušikovi).

Kanalizácia

V súčinnosti s ostatnými obcami v doline sme požiadali o finančné krytie spoločného projektu z Ministerstva životného prostredia. Vzhľadom na to, že obce nemajú finančné prostriedky, je to jediná cesta, ako sa dostať krok dopredu v pokračovaní výstavby kanalizácie.

Plyn

Podľa dohody s plynárenskou spoločnosťou by sa mala dokončiť plynifikácia našej obce v tomto roku – chýba asi 800 m, rozostavaných je asi 4,2 km. Práce pokračujú od 5. apríla. S tým je spojená i obnova poškodených komunikácií.

Školstvo

Riešim otázky v súvislosti so školami je momentálne jeden z najväčších problémov z pohľadu finančných možností. Financie prideluje štát a už teraz vieme, že musí dôjsť k viacerým zme-

Reč čísel o nás, obyvateľoch

Počet obyvateľov k 31. 12. 2003	2558	(2585)
žien	1270	(1286)
mužov	1288	(1299)

(v zátvorke je počet obyvateľov k 31. 12. 2001)

Zomrelo 41 (23 mužov, 18 žien).

Narodilo sa 13 detí – 9 chlapcov, 4 dievčatá.

Plnenie rozpočtu obce

PRÍJMY	18,908 mil.
VÝDAVKY	17,564 mil.

Nezabúdajme!

Dlhé roky ma trápi, že naša dedina, jej predstavitelia i občania akosi pozabudli na tých z našej obce, ktorí položili životy v I. a II. svetovej vojne. V obci nie je nič, čo by pripomínalo ich mená. Pritom predstavitelia obce často pripomínali, že náš spoluobčan J. Hojdič bol jeden zo 44 zastrelených Slovákov v Kragujevaci. Že na začiatku II. svetovej vojny padol Ignác Jágrík, ale nikde v obci o tom nie je zmienka. Na bývalej žandárskej stanici bola tabuľa s menom Ignáca Jágríka, po vojne to niekomu prekážalo, i keď sa vie, že Ignác do vojny šiel nedobrovoľne. Trápi ma to aj preto, lebo aj mne v I. svetovej vojne padol ujo Jurkemik a v druhej brat Tomáš a bratranec Ludovít Trúchlik zo Žihliav. Keď som v minulom režime na verejnej schôdzi toto pripomenul, predseda strany odpovedal, že je to veľmi veľká finančná položka. Tak som sa pýtal, kde na to zobrali obce Brvnište, Prečín, Vrchteplá, Zliechov, Slopná, Beluša a iné. Nemusí to byť pomník. Stačí tabuľa na niektorej verejnej budove. Verím, že tých, čo sa z I. a II. svetovej vojny nevrátili je veľa a bude problém zistiť o koho ide, ale v matrike, ktorá bola na farskom úrade, by sa mená určite dali zistiť, pomohli by aj ich pozostalí.

Gašpar Michalík

nám. Ich konkrétny obraz nám bude jasný po pridelení konkrétneho balíka peňazí. Preto nechceme predbiehať udalosti, včas vás budeme o opatreniach informovať.

Príhraničná spolupráca

Prvé kroky v oblasti turistického ruchu urobíme ešte v tomto roku. Začína sa budovať Javornický náučný chodník za spolupráce všetkých príhraničných obcí v našom regióne.

Vodná nádrž na Košiaroch

Budeme pokračovať v jej čistení nezamestnanými. Dokončíme výrub drevnej hmoty a postupne za spolupráce s Povodím Váhu budeme čistiť (bagrovat) nános. Táto činnosť sa môže vykonávať len mimo vegetačného obdobia – do 1. apríla a potom až od 1. septembra.

Televízny signál

Chceme odstraňovať nedostatky s káblou televíziou – spolu so školstvom a komunálnym odpadom sú to naše najväčšie nedostatky. Pokiaľ sa neopravia nové hlavné rozvody, nie je možné dosiahnuť ani skvalitnenie príjmov a to je zasa o peniazoch.

Dokončenie ROEPu v tomto roku i riešenie spomínaných oblastí sú smelé ciele. Ale ja som vždy optimista a verím, že spoločnými silami sa dá vyriešiť veľa.

Obecné zastupiteľstvo

Na prvom zasadnutí bol prednaný rozpočet obce na rok 2004. Vzhľadom na to, že neboli upresnené jednotlivé položky na školstvo, obecné zastupiteľstvo rozpočet schválilo s tým, že po konkretizácii finančného krytia

školstva bude preschválený v mesiaci marec.

Druhé zasadnutie OZ prejednávalo otázky výstavby 16-bytovky včítane riešenia financií s tým, že tejto otázke sa čiastočne prispôbil i rozpočet obce.

Tretie rokovanie OZ riešilo problematiku kanalizácie Papradnianskej doliny za účasti starostky z Jasenice. Boli rozobrané možnosti ďalšieho riešenia.

Chcel by som vás vyzvať – keďže máme konečne jar – skrášľujme si svoje okolie. Naša obec bude pekná, čistá, sami sa v nej budeme cítiť lepšie.

RSDr. Milan Grupáč

Matričné okienko

★ Víťame vás

Mária Koláriková	23. 12. 2003
Nina Zboranová	25. 1. 2004
Lucia Tarožíková	28. 1. 2004
Nicolas Dobrotka	26. 2. 2004
Adam Váchalík	16. 3. 2004

† Životnú pozemskú púť ukončili naši spoluobčania

Karol Michel	23. 12. 2003	
Helena Trúchliková	29. 12. 2003	
Ivan Baculík	28. 12. 2003	
Mária Bibišová	30. 12. 2003	
Roman Pavlík	14. 1. 2004	
Helena Levčíková	18. 1. 2004	
Matilda Trnčíková	20. 1. 2004	
Lubica Kobanová	21. 1. 2004	
Helena Vítková	29. 1. 2004	
Magdaléna Klabníková	3. 2. 2004	
Mária Šaržíková	23. 3. 2004	

Z kroniky OBCE PAPERADNO

Už pred 230 rokmi mala naša obec viac obyvateľov ako dnes

Ak sledujeme štatistické údaje o počte obyvateľov Slovenska, tak vidíme, že počet narodených detí za posledné roky klesá. Inak tomu nie je ani v Papradne. Narodených 13 detí v minulom roku je žalostne málo – dedina vymiera.

Keď listujeme v kronike obce Papradno, dozvieme sa, že prvá historická správa o obci je zaznamenaná v roku 1525. Obec a okolitý chotár patrili feudálnemu panstvu Bytča. Ucelený papradniansky chotár vznikol v 15. storočí oddelením sa od pôvodného chotára Veľká Jasenica. Osídľovanie Papradna nastalo v 14. až 16. storočí valašskou kolonizáciou. Papradno v roku 1546 malo 9 domov, v roku 1498 už 39.

Počet obyvateľov neustále narastal. Pri všeobecnom sčítaní obyvateľstva Uhorska v r. 1785 malo Papradno 2 630 obyvateľov, 555 rodín a 743 domov. V roku 1828 tu bolo 2577 obyvateľov, 451 domov. V roku 1831 ešte viac – 2918 obyvateľov v 473 domoch. A pozrite si ďalšie údaje:

Rok	obyvatelia	počet domov
1869	2750	
1880	2431	
1890	2690	
1950	2940	
1910	3126	
1920	3380	
1930	3375	
1935	3975	880
1940	3844	
1946	3975	
1947	3382	
1950	3891	923
1955	3574	
1960	4455	1071
1965	4765	
1970	4237	
1975	3914	
1980	3529	
1990	2844	

Žiaľ, dnes už len musíme konštatovať, že pred 230 rokmi malo Papradno viac obyvateľov ako dnes.

Redakcia

Krásou sa všetko zeleňalo, všetci sa dobre zabavili

Pofovňé združenie JAVORNÍK usporiadalo 31. januára 2004 svoj prvý ples. Prišli naň nielen pofovňáci, ale aj ostatní z obce a všetkých organizátorov milo prekvapili – výzdobou, tombolou, príjemnou atmosférou. Hostia sa im odvdáčili tak, že sa bavili až do rána.

Fašiangový sprievod tiahol obcou a skončil v kultúrnom dome.

BLAHOŽELÁME

50 rokov spolužitia Ľudmily a Jána Vaštíkových

*Nebolo to Ludmininou vinou,
že nemala dcéru, ale troch synov.
V podstate jej to ani moc nevadí,
nevesta Janka jej i dcéru nahradí.
Občas sa Ludmine srdce rozveselí,
že vnukovia Jožko a Peter sú už dospelí.
Pri tomto pomyslení sa jej rozžiaria očka,
že sa pravnučička či pravnučky dočká.*

M. F.

V našej obci

BOLO

31. januára

1. Pofovňický ples

Prvý ples sa zaskvel v plnej paráde. Členovia pofovňického združenia Javorník Papradno nádherne vyzdobili sálu, svietniky, ale najmä pofovňé trofeje prezradili šikovný um a zdatnosť našich pofovňíkov.

14. februára

Rodičovský ples

Na sviatok sv. Valentína sa zišli rodičia i priaznivci školy na tradičnej zábave, ktorá sa taktiež veľmi vydarila.

20. februára

Detský karneval

Fašiangové obdobie zakončili deti karnevalom.

21. februára

Maškariáda

Členovia ZO Červeného kríža v Papradne pripravili fašiangovú diskotéku pre masky, no nielen pre ne. Z 34 masiek odmenili deväť najlepších.

24. februára

FAŠIANGY

Už tradičný fašiangový sprievod v maskách začal popoludní, potom pokračovala fašiangová zábava v kultúrnom dome. Zlatým klincom bolo vystúpenie folklórnej skupiny Podžiaran – Pochovávanie basy.

6. marca

Preteky lyžiarov

Prvý ročník súťaží v slalome organizoval novovzniknutý Klub turistov a lyžiarov obce Papradno v lyžiarskom stredisku Podjavorníku pre záujemcov od 6 do 18 rokov, troch najlepších v kategóriách ocenili.

13. marca

Pri zelených stoloch

S najmenšou loptičkou súťažili v ping-pongu záujemcovia o Pohár starostu obce v stolnotenisovom turnaji. Najlepší boli:

1. Pavol Navrátil, 2. Juraj Palko, 3. Ing. Tibor Zendek.

21. marca

Jozefovský pretek

Na záver lyžiarskej sezóny na Podjavorníku súťažili muži a ženy a najlepších odmenili.

26. marca

Pre šikovné ruky

Bezplatný kurz maľovania vajčiek.

... A BUDE

3. apríla

Referendum
Voľby prezidenta SR

4. apríla

CHODENIE PO MÁJI

Kultúrne vystúpenie detského folklórneho súboru Papradňanček o 15. h v kinosále KD Papradno

VELKONOČNÉ TRADÍCIE

Výstava a prezentácia ľudových remesiel s veľkonočnou tematikou od 14.00 h vo veľkej sále KD Papradno.

30. apríla

STAVANIE MÁJA

9. mája

VÝSTUP NA JAVORNÍK

Tradičné stretnutie pri Troch krížoch.

DEŇ MATIEK

Kultúrne podujatie v KD Papradno o 15.00 h v kinosále.

29. mája

MAJÁLES

Kultúrnospoločenské podujatie, zábavu poriada ZO ČK Papradno.

31. mája

VÁLANIE MÁJA

za asistencie folklórnych skupín Podžiaran a Papradňanček.

1. jún

MDD

Športovospoločenské podujatie organizuje škola Papradno.

20. jún

Futbalový turnaj o Pohár starostu obce

DEŇ OTCOV

Relácia v miestnom rozhlase, vystúpenie Papradňančeka v KD Papradno

SLÁVNOSTNÝ KONCERT

LŠU pri ZŠ Papradno.

Rock, pop, jazz bez použitia hudobných nástrojov,

ktorému tleskali v mnohých krajinách sveta

Jedinečný a neopakovateľný koncert vokálneho okteta

CLOSE HARMONY FRIENDS

a známy gitarista a interpret klasickej hudby Jozef Haluza

bude 2. mája 2004 v Kine Mier v Považskej Bystrici o 19. h.

Vstupenka v predpredaji 110 Sk, v deň koncertu 130 Sk

Potulky po papradnianskych dolinách

S pribúdajúcimi teplými dňami začíname častejšie rozmýšľať, kde strávime tohtoročnú letnú dovolenku. Tí šikovnejší ju už majú dávno vybranú a zaplatenú v niektorej z početných CK. Tie nám núkajú prostredníctvom reklám a katalógov pobytu s nezabudnuteľnými zážitkami do všetkých kútov zeme. A tak, ak na to máme, cestujeme po svete, Európe, Slovensku. Sme nadšení tým, čo vidíme a zažijeme a naše najbližšie okolie je dojmami z cudzieho prostredia zatláčané do úzadia. Miesto, ktoré dalo život našim rodičom i nám, uniká našej pozornosti, nepoznáme ho, hoci v sebe skrýva toľko pekného. Cestujme, spoznávajme svet, ale nájdime si čas i na naše okolie, nádherné hory, poobdivujme krásu starých dreveníc – bačovov v početných osadách, veď papradnianske hory – Javorníky – sú v našich myšliach spojené predovšetkým s bačovánim.

Mnohí z nás navštívili niektorý zo slovenských skanzenov (múzeum ľudovej architektúry), napr. v Martine, Kysuciach – Vychylovke, na Orave – Zuberci, v Starej Lubovni a inde. Tie vznikli predovšetkým preto, aby sa vzácne objekty ľudovej architektúry, ktorým hrozil zánik, zachovali pre budúce generácie.

Niečo podobné u nás urobili tí, ktorí citlivo, bez moderných rušivých zásahov poopravovali svoje bačovov a zachránili ich pred schátraním. Tešíme sa, keď počas našich turistických prechádzok vidíme ďalšiu opravenú chalupu a je nám ľúto, keď vidíme, ako iné zarastajú burinou a pomaly sa rozpadávajú.

I keď sme viackrát počuli vetu – daj pokoj s horami, dosť som sa tam nabačoval, keď som bol mladý – vieme, že je viac tých, ktorí sa k svojim bačovom a horám radi vracajú.

Potulajte sa aj vy s nami po našich papradnianskych dolinách Javorníkov a objavíte náheru i tajomnosť hustých lesov s malebnými zákutiami, ktoré sú ukryté hlboko v nich a prídete k jedinečným dreveniciam – bačovom v početných osadách. A môžete spojiť aj príjemné s užitočným, nazbierate huby, liečivé bylinky, maliny, čučoriedky a iné lesné plody.

Tu sú naše tipy na prechádzky i dlhšie túry:

MEDVEDSKÁ DOLINA, BUČKOVÉ – MALINOVSKÁ – PODŽIAR, BUČKOVÉ – KYKUĽA – KOŠKOVEC

Ak zabočíme na Košiaroch z hlavnej cesty doprava, dostaneme sa do Medvedskej doliny. Cesta, vhodná i pre cykloturistov, vedie popri Medvedskom potoku, v nedávnej minulosti plnom rýb a rakov, dnes v ňov vidieť pstruhu. Po ceste sa môžeme zastaviť pri niektorej z kaplniek, odpočinúť na lavičke, napiť sa čerstvej vody z upravených prameňov. Po pravej i ľavej strane sa nachádzajú osady, ku ktorým sa dostaneme po kratšom či dlhšom stúpaní – Harišovce, Vojakovci, Jánoškovce, Palkovce, Bučkové, Tarohovce, Lazy, Tomášová, Kľudajovce, Podmalinovská. I keď aj v nich sa nájdú nové chaty, sú to predovšetkým drevenice, ktoré môžeme vo všetkých osadách obdivovať – najviac sa ich nachádza u Palkov. Dolina, dlhá cca 6 km končí na Podmalinovskej.

Pre zdatnejších, ktorí chcú pokračovať, odporúčame osadu Bučkové. Strmým chodníkom v lese alebo miernejším výstupom po ceste sa najprv dostaneme na Dolné Bučkové a ďalším stúpaním na Horné. A tu je náherne! Dve pôvodné drevenice, žiaľ, tretia polorozpadnutá. Vždy vykosená lúka, stôl, lavičky, ohnisko a prekrásny výhľad. Nevdojak závidíme tým, čo tu kedysi bývali, aj keď život tu nebol určite ľahký.

Ďalším výstupom sa dostaneme až na modrú turistickú značku. Môžeme pokračovať na Malinovskú a Javorníky alebo opačným smerom na Kykuľu do Koškovca a Papradna. Ak sa rozhodneme pre Malinovskú, asi po pol hodine chôdze peknou lesnou cestičkou a výhľadom na papradniasku i štiavnickú stranu, prídeme k smerovej ta-

buli Medvedzie. Ak nechceme pokračovať po modrej značke na Javorníky, zostúpime strmou zväznicou do Medvedskej doliny. Môžeme tiež asi v polovici zostupu odbočiť doprava k tzv. Kamennému válovu, čo je prameň s dobrou pitnou vodou. Od neho oddychovým tempom, s miernym stúpaním, peknou lesnou cestou až k 827 m vysokému Žiaru a do osady Podžiar. Alebo pri smerových tabuliach odbočíme na Jastrabie.

Ak si vyberieme opačný smer, dostaneme sa na 920 m vysokú Kykuľu a odtiaľ strmým zostupom do Belejov. Donedávna tu pri rozpadnutých kamenných chalupách stála len jedna drevenica, vlni k nej pribudla ešte jedna opravená kamenná chalupa.

Ak pokračujeme po peknej lesnej cestičke, dostaneme sa až pod Háj alebo môžeme zostúpiť strmým lesným chodníkom do Koškoveckej doliny a cez ňu do Papradna.

Komisia pre životné prostredie pri OÚ Papradno

POKRAČOVANIE V ĎALŠOM POLAZNÍKU (jún 2004)

A NEZABUDNITE!

Igelitky, PET fľaše a konzervy do prírody nepatria!

Čalúniectvo – oprava čalúnených výrobkov

LUMAR

Oprava: sedacích súprav, postelí
rohových lavíc, stoličiek

výroba: matrací, podušiek
taburetiek

čalúnenie: dverí

bezplatná a nezáväzná obhliadka u vás doma

Dom kultúry 018 17 Jasenica 0903 491 984
Po, Str, Pi: 7.00 – 15.00 Ut, Štv: 10.00 – 18.00

RELAX

MASÉRSKE SLUŽBY

Tel. 0904 963 063
PAPRADNO 113

Predaj biologických
čističiek
odpadových vôd
a solárnych kolektorov

tel.: 0904 352 491

Sklenárstvo

RAMGLASS

ponúka služby v Papradne
každý prvý štvrtok v mesiaci

a v Považskej Bystrici
na Hviezdoslavovej ulici
(za pasovým PZ)

po – pia: 7.30 – 16.00

ZASKLIEVANIE
OKIEN, DVERÍ

dvojsklom, trojsklom
(aj u zákazníka)

RÁMOVANIE OBRAZOV

Tel. 042/432 08 98

432 16 59 aj fax

Rodinné oslavy * Spoločenské posedenia * Firemné podujatia

AGROPENZIÓN GRUNT

Papradno 134 tel: 042/ 439 33 77, 0905 749 859

vo vestibule Národného frontu
Kontakt: 042/4321 539, 0 907 164 422

Využite zimné zľavy!

INVESTIČNÉ A FINANČNÉ

služby všetkého
druhu

tel.: 0908 863 4331

MS FOTO – VIDEO

Dom služieb – Štúrova ul.
Považská Bystrica

Farebné foto do 1 h

po – pia 8 – 16.30

tel. 0905 382 764

KINO JAVORNÍK

Apríl

18. apríl – Pán prsteňov

Máj

2. máj – Jedna ruka netleská

POHREBNÁ SLUŽBA V E N I A

V Považskej Bystrici na Sládkovičovej ulici
(vedľa pošty pri tržnici) sídli nová pohrebná služba VENIA.

Kompletná pohrebná NONSTOP služba

na telefónoch 042/432 98 70, 0903 504 142, 0903 200 573

ponúka:

- Predaj truhel
- Obliekanie a úprava zosnulých
- Veľký výber vencov
- Písanie stúh na vence
- Predaj kvetov umelých aj živých
- Široký výber sviečok a kahancov
- Prevozy zosnulých

VENIA, ako jediná pohrebná služba, ponúka prevozy
zosnulých v Považskej Bystrici a okolí ZDARMA.

KOMPLETNÝ SYSTÉM PRE ZDRAVIE, REKONDÍCIU A KRÁSU

NICE - slender & fitness center, Obchodné centrum MANÍN
042 - 433 11 33, www.nice-slender.sk, e-mail: tpeq@tpeq.sk

OTVÁRACIE HODINY

Po. - Pia. 8.00 - 21.00 So. - Ne. 10.00 - 20.00

- Slender stoly
- Roletik masáže
- Tlaková masáž
- Solárium
- Bioterapia
- Kalanetika
- Fitness pre ženy
- Letná terasa

- Exotické čaje
- Bio produkty
- Diety
- Vitamíny
- Celulitídne prípravky
- Solárna kozmetika

! AKCIA!

DŮCHODCOVIA a ZŤP
Po. - Pia. 8.00 - 11.00

VSTUP: 50,- Sk

Čriepky o histórii a predhistórii

Minulosť našich predkov je budúcnosťou našich potomkov. My sme len spojovacím ohnivkom v tejto reťazi našej histórie.

Po Veľkomoravskej ríši

Po zániku veľkomoravskej ríše na začiatku 10. storočia prišlo k veľkým zmenám. Jej južnú časť obsadili a spustošili staročeské kniežatá. Jediným slobodným územím z tejto rozsiahlej ríše ostalo severozápadné Slovensko od Púchova po Tatry.

Zrejme tu bolo kniežatstvo, ktorému vládol neznámy kniežací rod. Päťdesiat rokov trvali lúpežné nájazdy starých Maďarov do blízkych i vzdialenejších krajín. Až r. 955 boli Nemcami pri Augsburgu na hlavu porazení.

Stopy po Uhroch

O niekoľko desiatok rokov neskôršie kráľ Štefan založil uhorský štát. Stalo sa tak okolo r. 1000. Uhri si podmanili staroslovenské obyvateľstvo najprv len okolo Dunaja a Tisy, no potom sa tlačili i na sever a hranicu uhorského štátu posúvali stále ďalej do horských oblastí. Podľa kronikára Anonyma Boršu keď vznikol uhorský štát jeho severná hranica nevedla hneď po hrebeňoch Karpát, kde sú dnes poľské hranice, ale išla južnejšie cez Zvolenský les, Fačkov a Svežepec až k Moravskej bráne (Svežepec je zrejme dnešný Sverepec). Za touto hranicou sa nachádzalo spomenuté kniežatstvo staroslovenského kmeňa, ktorého meno história nezaznamenala. Patrilo doň i naše stredné Považie. Hraničná čiara bola od Moravy po výbežku Javorníka medzi púchovskou a marikovskou dolinou k Váhu a odtiaľ potom ku Sverepcu a Pružine.

Svedčia o tom viaceré názvy miest, na ktorých sa usadili uhorské strážne oddiely.

V obci Lednické Rovne dodnes sa zachoval názov Uhrovec. Zaisť tu bola uhorská strážna posádka. Uhri sa tlačili stále ďalej a zrejme obsadili dôležitú púchovskú dolinu a hranicu posunuli.

Dočasný pobyt uhorských strážnych oddielov nám pripomínajú v púchovskej doline dva názvy. Uhriská pri Mestečku a Uhrovica medzi Hoštinou a Klieštinou. Od Lyského priesmyku cez Hoštinu, Hatné, Udiču a Jasenicu ďalej k Bytči viedla významná stará cesta. Práve v sedle medzi Hoštinou a Klieštinou, kde táto cesta prechádzala, sa uhorský stážny oddiel usadil. Zrejme nie nadiho. Uhri zrejme násilím sa zmocnili i marikovskej doliny a posunuli hranicu až na rozhranie marikovskej a papradnianskej

skej doliny. Tak sa papradnianska dolina ocitla na samej hranici uhorského štátu.

Posádka uhorských strážcov hraníc sa usadila v priesmyku medzi Jasenicou a Udičou pri významnej obchodnej ceste. Po zániku tejto hraničnej čiary sa uhorský strážny oddiel zrejme odsťahoval kúsok južnejšie a zanechajúc stráženie usadil sa na mieste, kde je dnešná osada Uhry v Udiči.

Po Uhroch nám tu z tých čias ostali aj iné názvy. Po roku 1500 sa v Kostolci spomína osada Ugriče. V Podskalí je miestny názov Uhrínovec. Pri Bytči sa zachoval názov Uhrínov. Nikde inde na Slovensku nie je toľko názvov, ktoré nám pripomínajú starých Uhrov ako práve v tejto oblasti. Hranice Uhorska sa potom ustálili až na hrebeňoch Karpát.

Tak sa naše stredné Považie i papradnianska dolina včlenili do uhorského štátu.

A čo bolo ďalej?

Písaná história do oblasti Javorníkov prichádza dosť neskoro. Všimnime si prvé historické zmienky o našich obciach v papradnianskej, marikovskej a štiavnickej doline.

Ako prvá sa z hmly dávnych čias vynoruje Hvozdnica. Spomína sa roku 1250 ako Hoznucha. Za ňou nasleduje r. 1269 Jasenica (Jezench). Roku 1321 zapisujú sa do histórie tieto dediny v marikovskej doline: Udiča (Duae willae Wdicha) čiže dve Udiče. Prosné (Prozna), Hatné (Hathna) a Mariková sa spomína ako (Kettlehota) čiže dve Lehoty.

V štiavnickej doline r. 1339 je zapísaná Krebrenova Lehota. Ďalej r. 1378 Podvažie (Pouasa). Šebešťanová (Sebesténfalua) má rodny list z roku 1414. Stupné (Stupiczna) sa objavuje v histórii r. 1416. Štiavnik (Sczewnyk) r. 1439. So Štiavnikom po r. 1471 splynule Krebrenova Lehota.

Zatiaľ o našej obci Paprade a o Brvništi sa nič nevie. Papradno (possesio Spapradna) sa prvý raz spomína až r. 1525 a Brvnište (Brwnisste) r. 1546. To však neznamená, že v týchto obciach pred ich vstúpením do histórie nikto nebýval, že boli ľudoprázdne. Ľudia tu bývali nepretržite od doby kamennej. Iba sa preskupovali z miesta na miesto. Menili svoje sídla. Staré osady zanikali, nové vznikali. Ibaže niet o tom záznamov.

Za čias Matúša Čáka ale i neskôršie vznikali u nás osady zvané Lehoty. V marikovskej doline

sa spomínajú dve Lehoty, v štiavnickej doline jedna. Zdá sa, že v papradnianskej doline žiadna Lehota nebola, lebo niet o tom historických správ. Historické údaje v mnohých prípadoch môžu nahradiť aj iné kritériá, napríklad mieste názvy.

V chotári Podvažia medzi touto obcou a Jasenicou na ľavej strane Papradniansky sa zachoval názov Hľotka, čo značí Lehôtko. V Brvništi na dolnom konci obce na pravej strane rieky bol dodnes známy grunt Hľotnov, čo značí Lehotnov. Ešte v r. 1592 sa tu spomínajú mená Ján Lehotný a Adam Lehotný. Treba predpokladať, že na tých miestach boli osady zvané Letohy, i keď nie sú historicky doložené. Dávno zanikli, iba mená po nich ostali.

V Papradne sa názov Lehota asi nezachoval. No ešte donedávna sa tu medzi staršími spomínal jeden názov, ktorý môže byť starý a zaslúži si pozornosť. Polohu v strede obce niže kostola niektorí starší ľudia nazývali Gilianka. Kto vie, možno pôvodne znel Kiliánka. A kto bol Kilián? Podľa historických údajov vieme, že Kilián bol zakladateľom šľachtického rodu Hatňanskovcov, ktorí boli pánmi aj Budatínskeho zámku. Kilián bol z Hatného, pravdepodobne vlastnil všetky osady v marikovskej doline. V jeho vlastníctve možno bolo v predchovej dobe i územie Paprad-

no. Azda preto tu vznikol názov Kiliánka – Giliánka. To je však len ničím nepodložený predpoklad autora tohto článku.

S tým môže súvisieť azda i povest starých ľudí z Hatného, ktorí si rozprávajú, že v Hatnom pri Hrádkoch bol najstarší kostol na celom okolí (dnes je tam kaplnka a citorín) a že do tohto kostola chodili na omše aj Papradňani. Ak je v tejto povesti zrnko pravdy, muselo to byť ešte okolo roku 1300, keď nebol kostol v Jasenici.

Názvy tisícročné

Treba azda ešte dodať, že i keď sa u nás prvé historické správy dosť oneskorili, nebolo tu ľudoprázdno. Od čias Pribinových zrejme ešte skoršie bývali tu Slovania zvaní Sloveni, predkovia Slovákov. Veď i miestne a chotárne názvy všade okolo nás majú slovenské mená. Názvy dedín, vrchov, potokov, hôr a polôh i názvy a mená obyvateľov sú dodnes slovenské.

Všimnime si niektorých starých názvov v našej doline. Napr. Hradište, Dedovec, Bohov (v Jasenici), Nivy, Rýdzov, Zamočšie (v Brvništi), Luhy, Ivančinec, Letková, Modlatín, Žilín, Komjatné, Bytča (v Papradne). Všetky tieto názvy sú staré tisíc rokov, azda i viac. Vznikli dávno pred prvými historickými správami o našich obciach a aj to je dôkaz, že história naša má ešte predhistorické korene.

Štefan Meliš

Ocenenie Štefanovi Melišovi

Cenu predsedu Žilinského kraja za najvýznamnejší literárny debut za rok 2002 získali dvaja autori. Štefan Meliš za zbierku povestí *Kráľ Matej jpod Manínom* a Katarína Mišáková za básnickú zbierku *Na tvojej zemi*. Oba debuty vyšli vo vydavateľstve Matice Slovenskej v Martine.

Štefan Meliš je unikátnym zjavom medzi amatérskymi zberateľmi na Slovensku, keď za vyše polstoročie čulej zberateľskej aktivity zhromaždil neobyčajne ob-

siahly súbor povestí a rozprávok priamo od rozprávačov. Autorov debut *Kráľ Matej jpod Manínom* prezentuje 55 povestí z okolia Považskej Bystrice, dolín v oblasti Javorníkov a Strážovských vrchov. Povesti sú literárne štýlizované tak, aby sa nenarušila ich autenticita a upútali čitateľa rozprávačskou kultúrou. Súčasťou knihy sú vlastivedné informácie o obciach, ku ktorým sa povesti viažu. Dielo je súčasťou povestí knižnej série *Povestová mapa Slovenska*, ktorej cieľom je zmapovať a uchovať pre budúce generácie to najcenejšie z potrhanej pavučiny ľudovej slovesnosti a mytológie skôr, ako sa niť ich tradovania ústnym podaním celkom pretrhne.

Blížšie sme o knihe Štefana Meliša písali vlni v prvom čísle našich novín *Polazník*.

- red -

Odpočuté z...

- *Ludia ma nútia vulgárne rozprávať. Pýtajú sa ma, ako sa mám. Ak vám niekto povie, že sa má dobre, neverte mu! Provokuje...*
  - *Ak si vylievate zlosť, neznečisťujte vodné toky.*
  - *Najlacnejšie je vtedy, keď sú peniaze.*
  - *Keby všetci hovorili pravdu, nebolo by hrdinov.*
  - *Pri každoročnom zvyšovaní cien elektriny nám sotva zasvieti na lepšie časy.*
  - *Dnes už častejšie krstíme hudobné albumy ako deti.*
  - *Na dobrú domácu slivovicu a domácu klobásu netreba certifikát.*
  - *Pozor, daňové priznanie nie je poháňajúca okolnosť!*
  - *Trením biely nezniká teplo.*
  - *Prečo je nás na Slovensku čoraz menej? Pretože sa žerieme...*
- Skúsenosť: Otvoril som si ústa u zubára a vyšlo ma to draho.*

Dobré rady

Milí čitatelia, ponúkame vám ďalšiu rubriku a veríme že bude hlavne „vaša“. Vaša, lebo sa bude skladať z vašich vyskúšaných, zdedených, dlho používaných „zaručených“ receptov a dobrých rád v domácnosti, v záhrade, pre domácich majstrov, zdravie a podobne. Už sa tešíme na vaše dobré rady.

Jar je síce už tu, ale mnohých stále trápi nádcha či kašeľ. Ponúkame vám niekoľko ľudových receptov ako predísť ochoreniu či zmierniť bolesť. Hneď ako cítite, že na vás „niečo lezie“ (je vám zima, ste unavení), vyskúšajte niektorú z našich rád:

- Vymočte si nohy v slanej horúcej vode, vodu prilievame takú horúcu, ako vydržíme.
- Pri bolesti hrdla kloktajte odvarom zo šalvie alebo slanou vodou. Dobrý je aj výplach nosa slanou vodou.
- Pri nádche je dobré naparenie sa nad bylinkovým odvarom (lipa, materina dúška, harmanček a následné vypotenie v posteli. Do odvaru môžete pridať aj Alpu.
- Na zapálené hrdlo sú dobré studené obklady (opäť skúste aj s Alpou).

Zabudnuté slová

Slová, slová slová...

Niekedy ich je veľa, inokedy málo, dá sa nimi ublížiť aj pohladíť.

Spoločne si pripomenieme slová, ktoré sa u nás v dedine bežne používali, keď sa ešte hovorilo „po papradňansky“, našim nárečím. Mnohí mladší ich ešte nikdy nepočuli, na niektoré sa od detstva zabudlo, zopár ich ešte používame. Bolo by na škodu, keby len tak upadli do zabudnutia. Majú v sebe svojskú ľubozvučnosť, papradňanskú mäkkosť a hlavne sú – naše. V Polazníku je tento priestor pre vás, našich čitateľov. Mnohí máte takéto zbierky zabudnutých slov doma a budeme radi, keď nám do nich dovolíte nahliadnuť a zverejniť.

Baherka	konvička
Blianky	márnica
Bialic	zvedavo hľadieť
Capic, drišcic, mľazdzic	spadnúť
Čun	čln
Chfuscic	ovalit
Džubac sa	liahnuť sa
Gace	nohavice
Gasňa	skriňa na šaty
Kľudzic	husto snežiť
Lapotac	tárať
Mľzc, mľogac	cicať mlieko

Receptár

Krúpna baba

Uvaríme 4 litre zemiakov, ocedíme (necháme trocha vody), umiessime, pridáme pol litra nahrubo pomletého žita, mleté čierne korenie, rozpučený cesnak, soľ, majoránku, upražené oškvarky aj s masťou. Všetko podľa chuti. Zmes dáme na menší, dobre vymastený plech a pečieme asi hodinu.

Čokoládová pena

200 g čokolády, 4 vajíčka, 50 g masla 150 g práškového cukru, 30 g práškového cukru do snehu, 2 lyžice mlieka.

Postup: Do nádoby s mliekom dáme polámanú čokoládu a maslo a pomaly zahrievame na miernom ohni. Vymiešame žltky s cukrom a pridáme do mlieka s čokoládou. Vyšľaháme bielka s cukrom a opatrne spojíme s vlašnou čokoládovou hmotou. Rozdelíme do misiek a dáme do chladničky.

Huspenina

Časť hlavy, kože, chvostík, kolienka alebo nožičky dáme variť do studenej vody. Varíme pomaly, aby bol vývar čistý. Počas varenia z neho zberáme penu. Mäkké mäso vyberieme, pokrájame na rezance, pridáme pokrúpanú cibuľu, soľ, ocot a zalejeme precedeným vývarom z mäsa. Všetko dáme znovu variť. Do vriaceho vývaru pridáme pokrúpanú zeleninu (mrkvu, petržlen, zeler) a uvaríme do zmäknutia. Môžeme pridať pokrúpané kyslé uhorky a vývar odstavíme. Nalejeme do misiek alebo do foriem a necháme na chladnom mieste stuhnúť. Podávame s cibulovým šalátom a ocotom.

Obecný úrad Papradno

Vyhlasuje

SÚŤAŽ O NAJKRAJŠIU ZÁHRADKU

**Hodnotiť budeme
v máji – júni, desať
majiteľov oceníme
a zverejníme
v budúcom Polazníku**

Veľká noc

Na Veľkú piatok máme smútok v oku,

Veľká noc je najväčší sviatok v roku.

Nie sú už kvety letné ani jesenné,

Dievčence nesú bahniatka na vzkriesenie.

Mládenci si vykračujú vesele, Majú aj vyšívané košele.

Stoja tu vycifrované Hanky, Mar-ky, Katky

a vlastne začínajú veľkonočné sviatky.

Nedeľa má slávnostnú atmosféru,

pondelok zachádza niekedy do humoru.

Nejedna si aj trocha poskáče, keď ju pohladkajú omašlené korbáče.

Mokrú košeľu, sukne, gačky z vydarenej oblievačky.

Voda je načiapaná i po scho-doch,

slivovica behá po žalúdku ako revízori po obchodoch.

Na priedomie si vyjdú mladí i sta-rí,

keď chodia a šantia šibačiarí.

Šantia a hladkajú korbáčom zá-roveň,

k večeru je obec ako veľká sušiareň.

Po šibákoch je ešte času fúra, stretne sa pri vatre na Dzura.

Mišo Franák

Na Veľkú noc najeme sa moc,
veď keď príde Ducha
bude do pol brucha.

Vtipy

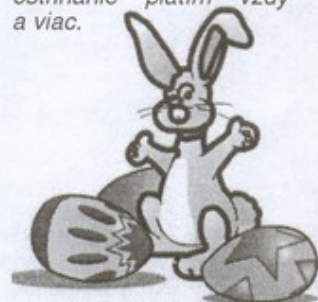
* Stojí dedko pred zrkadlom a obdivuje sa.

Osemdesiat rokov a ani jeden šedivý vlas...

A pohladí si rukou holú hlavu.

* Starší pán ide od holiča. Stretne priateľa a sťažuje sa:

To je hrozné, každý rok mám menej a menej vlasov, ale za ostríhanie platím vždy viac a viac.

Len čo obschnú ihriská – k slovu príde futbal

Zima nechce, ale musí ustúpiť jarným dňom. A to je čas, kedy sa pýta k slovu aj futbal. Hráči TJ Žiar Papradno využili zimnú prestávku na tréningy pod strechou, ale aj na spoločné februárové sústreďenie aj s dorastencami. Potom prišli na rad prípravné zápasy. Prvé jarné kolo Oblastný futbalový zväz v Považskej Bystrici odložil a v čase, keď tvoríme Polazník, je ešte otáznik aj nad ďalšou futbalovou nedeľou. O tom, aby ste vedeli, kedy a kam na futbal s našimi chlapcami, prinášame vyžrebovanie troch našich družstiev, pôsobiacich v I. triedach oblastných súťaží. Prví sú muži, druhí dorastenci, obom tímom sa mení začiatok stretnutí tak, ako ho uvádzame. Žiaci, v poradí tretí, hrávajú stabilne v nedeľu dopoludnia o 10.30.

Odvetná časť sezóny 2003/2004

21. 3. marca, 14. kolo

Papradno – Sverepec o 15.00

Papradno Podmanín o 12.30

Papradno – Kolačín 10.30

28. marca, 15. kolo

Podmanín – Papradno, 15.00

Papradno – Košeca, 12.30

Plevník – Papradno, 10.30

4. apríla, 16. kolo

Papradno – Ilava, 15.30

Papradno – D. Kočkovce, 13.00

Papradno – Domaniža, 10.30

11. apríla, 17. kolo

Brvnište – Papradno, 15.30

Domaniža – Papradno, 13.00

Košeca – Papradno, 10.30

18. apríla, 18. kolo

Papradno – Beluša, 16.00

Papradno – Beluša, 13.30

Papradno – Pov. Teplá o 10.30

25. apríla, 19. kolo

Prejta – Papradno, 16.00

Prejta – Papradno, 13.30

Lysá – Papradno, 10.30

2. mája, 20. kolo

Papradno – Plevník, 15.30

Papradno – Plevník, 14.00

Papradno – Orlové, 10.30

9. mája, 21. kolo

Udiča – Papradno, 16.30

Udiča – Papradno, 14.00

Dohňany – Papradno, 10.30

16. mája, 22. kolo

Papradno – Raven PB, 17.00

Papradno – Visolaje, 14.30

Papradno – Prečín, 10.30

23. mája, 23. kolo

Borčice – Papradno, 17.00

Lysá – Papradno, 14.30

Beluša – Papradno, 10.30

30. mája, 24. kolo

Papradno – Ladce, 17.00

Papradno – Mikušovce, 14.30

Papradno – Tuchyňa, 10.30

6. júna, 25. kolo

Horovce – Papradno, 17.00

Pruské – Papradno, 14.30

Ladce – Papradno, 10.30

13. júna, 26. kolo

Papradno – Pružina, 17.00

Papradno – Pružina, 14.30

Papradno – Bolešov, 10.30

Vznikol Klub turistov a lyžiarov v Papradne

Január 2004 bude mať vpísaný ako dátum vzniku Klub turistov a lyžiarov v Papradne. Je to dobrovoľné združenie občanov, ktorí jeho prostredníctvom vykonávajú záujmovú činnosť v turistike. Je začlenený pod Obecný úrad Papradno.

Na prvej členskej schôdzi 28. februára 2004 boli schválené stanovky klubu, ktoré si môžete prečítať na informačnej nástienke OÚ Papradno. Stanovky obsahujú poslanie klubu, spôsob zabezpečenia chodu klubu, získavanie prostriedkov potrebných na činnosť, zánik členstva a organizačnú štruktúru klubu.

Výška zápisného 30 Sk
Výška členského 20 Sk žiaci do 15 rokov,
 50 Sk dorastenci, študenti, dôchodcovia
 100 Sk dospelí

Pre riadenie činnosti klubu si členovia na dvojročné obdobie zvolili 5-členný výbor:

Predseda Ing. Tibor Zendek
Podpredseda Jozef Gardoň (turistika)
Podpredseda Miroslav Lapúnik (lyžovanie)
Podpredseda Janka Fojtíková (cykloturistika)
Pokladník Juraj Palko

Záujemcovia o členstvo v klube sa môžu prihlásiť Ing. Tiborovi Zendeckovi, Papradno č. 932 alebo Jozefovi Gardoňovi, č. d. 941.

Plán práce Klubu turistov a lyžiarov obce Papradno na január – jún 2004, schválený 24. 1. 2004

Január Založenie prípravného výboru klubu
Február Turistika Papradno – Podjavorník (pešo + bežky)
 Náborové preteky záujemcov o zjazdové lyžovanie
Marec Účast na kultúrnej akcii v lyžiarskom stredisku Podjavorník
Apríl Vyhľadanie kameňa na osadenie na náučný chodník cez hrebeň Jarovníkov
 Osadenie tradičného mája pred Obecným úradom v Papradne, májová veselica
Máj Osadenie kameňa na hrebeni Javorníka, časť Bukovina
 Osadenie tabúl k náučnému chodníku
 Účast na príprave tradičného stretnutia Moravanov a Slovákov na Javorníku pri Troch krížoch, zabezpečenie slávnostnej vatry
 Cyklistická akcia (trasu určia cyklisti)
Jún Čistenie turistických chodníkov Tisová – Javorník
 1. ročník výstupu na HOLÝ VRŠOK

Pracovníci obecného úradu i zastupiteľstva vyvinuli nemálo úsilia, aby po dvoch sezónach ožil lyžiarsky ruch v známom stredisku Papradno – Podjavorník. Dúfajme, že nebude dlho trvať a podmienky v ňom sa budú z roka na roky vylepšovať. Výsledky snaženia si budú užívať najmä ďalšie generácie. - vp -

Siedmáci lyžovali a ďakujú

Chcem žiť zdravo a šťastne – je heslo detí ZŠ Papradno. Od roku 1999 sme členom národnej siete škol podporujúcich zdravie. Aj v tomto školskom roku plníme úlohy nášho projektu. Okrem iného sa snažíme zlepšovať fyzické a psychické zdravie detí a zlepšovať spoluprácu s rodinou. Za to, že sa nám to darí, chceme poďakovať za pomoc Ing. Františkovi Kozáčkovi, ktorý nám tri dni – 27., 28. a 29. januára – bol sponzorom lyžiarskeho kurzu pre všetkých siedmakov našej ZŠ. Ďakujeme tiež Obecnému úradu Papradno a obsluhu vleku, že sme sa mohli lyžovať bezplatne na Podjavorníku a sme vďační aj manželom Staňovcom za príjemný pobyt.

Žiaci 7. ročníka ZŠ Papradno

Riešime a staráme sa

Dedina – rodina. Aj taký je pohľad na spoločenstvo ľudí v usadlosti. Spoločný život v obci má svoje pravidlá, úskalia, ale aj pekné a šťastné momenty. V našej obci žije dva a pol tisíce obyvateľov, a my, zvolení poslanci obecného zastupiteľstva i pracovníci obecného úradu sa usilujeme čo najlepšie naplniť požiadavky ľudí tu žijúcich – starších i mladších. Aj prostredníctvom našich novín vás chceme zoznámiť s hlavnými smermi rozvoja obce, napĺňaním našich úloh a predsavzatí, ktoré sme si spoločne odsúhlasili a vyplývajú aj zo zákonov.

Dnes vám predstavujeme pracovníkov Obecného úradu Papradno. Nie že by ste ich nepoznali, ale z našich otázok, ktoré sme položili všetkým rovnaké, sa dozvieme viac o ich kompetenciách po pracovnej stránke, čo by dokázali lepšie urobiť pre vás a čomu sa venujú, keď sú už doma.

Juraja Palka, Anny Hromadíkovej, Lýdie Lališovej, Jána Dzurjanika a Heleny Husarikovej sme sa pýtali:

- **Aké oblasti máte na obecnom úrade na starosti?**
- **S akým náležitostami a problémami sa ľudia na vás najviac obracajú? Kde vidíte najväčšie nedostatky v obci a ich možné riešenie?**
- **Čo vás na vašej práci baví a čo prekáža?**
- **Čo robíte po pracovnom čase? Aké sú vaše záľuby a záujmy?**

JURAJ PALKO

tel. 4393 379

prednosta

- Viedim a organizujem prácu na obecnom úrade a za svoju činnosť som zodpovedný starostovi obce. Pripravujem písomné podklady na zasadnutia obecného zastupiteľstva a zúčastňujem sa ich s hlasom poradným, vyhotovujem z nich zápisnice. Spolupodielam sa v obci na príprave rozpočtu, všeobecne záväzných nariadení, projektovej dokumentácie rôznych stavieb podľa schválenia v obecnom zastupiteľstve. Vydávam a ruším osvedčenia samostatne hospodáriacich roľníkov, vydávam rozhodnutia na výherné prístroje, vydávam platobné dekréty na miestne poplatky z predaja alkoholických nápojov a tabakových výrobkov, za ubytovacie kapacity. Spoluorganizujem práce uchádzačov o zamestnanie v obci (bývalé VPP). Mám na starosti písomnú formu personálnej agendy obce. Som zodpovedný za priebeh volieb v obci (do Slovenskej národnej rady, do vyššieho územného celku, voľba prezidenta SR, poslancov obecného zastupiteľstva, starostu obce, referendá...). Vypracujem zmluvy o prenájme nebytových priestorov, účtujem prenájmy a služby pre lekárov na zdravotnom stredisku, riešim problémy škôl v obci, podieľam sa na organizovaní kultúrno-spoločenských akcií v obci, vybavujem bežnú korešpondenciu obecného úradu, riešim sťažnosti a susedské spory občanov.
- Niektorých našich obyvateľov trápi slabé zásobovanie pitnou vodou, zaujímajú sa kedy sa dokončí plynofikácia obce, kedy a ako sa bude pokračovať v kanalizácii Papradniaskej doliny, či sa budú v našej obci stavať byty, kedy sa opraví miestne komunikácie po plynofikácii, prečo platia 250 korún za osobu za vývoz odpadu a nechýbajú susedské a medzirezultné problémy.
- Slabá investičná výstavba v dedine je zrkadlom nedostatku finančných zdrojov v rozpočte obce. Nedostatok finančných zdrojov v rodinných rozpočtoch sa prejavuje podráždenosťou ľudí, čiastočnou nechotou zapájať sa do bezplatných aktivít v obci, čomu sa vôbec nečudujem. Stretávam sa s ľahostajnosťou k životnému prostrediu, vidíme skládky odpadu priamo v obci, nehovoriac o veľkých skládkach za hranicou intravilánu

obce. Nezamestnanosť u nás je asi 21 percent, z 1400 aktívne pracujúcich nemá prácu asi 300, čo je veľa.

- **A možné riešenia? Napríklad zamerať sa na cestovný ruch.** Naša obec je situovaná v prekrásnom prostredí pohoria Javorníkov. Reliéf chotára je hornato-kopcovitý, členitý, s početnými úbočiami a dolinami je ako stvorený na pešiu turistiku v lete, v zime pre lyže – bežky. Ako sem pritiahnúť turistov? Najskôr im treba ponúknuť primerané ubytovanie, ale to v našej obci údajne nie je. Myslite že je to tak? Pozrime sa okolo seba. V katastri obce sa nachádza 650 rekreačných objektov aj našich spoluobčanov, z ktorých je minimálne 350 vhodných na poskytovanie prenájmu turistom a rekreatantom, ktorí v budúcnosti by do našej obce prišli. Ja viem, že mnohí povedia: Čo ja mám púšťať chudzí do svojej chaty? Treba však vidieť za chotár našej obce. Príkladom je región Terchovej, Vysokých či Nízkyh Tatier... Aj v tom vidím zníženie nezamestnanosti v našej obci.
- **Práca na obecnom úrade nie je jednotvárna, stretávam sa s väčším počtom občanov a to je viac sťažností, pripomienok, podnetov, kritiky – ale aj pochvaly.** Z toho sa dá urobiť pomerne dobrá analýza potrieb našich ľudí. Prekáža mi, že nie všetci dokážu prijať pravdu do očí. Sú takí, ktorí sa cítia osobne dotknutí a zbytočne sa urážajú.
- **Rekreačne si rád zahrám tenis, stolný tenis, futbal.** Prechádzky v prírode využívam na hubárčenie. Dávam prednosť dobrodružným a cestopisným filmom. Dokážem relaxovať pri varení, ale v poslednom čase je to už menej často a venujem sa svojej rodine.

ANNA HROMADÍKOVÁ

tel. 4392 091

ekonómka

- **Hospodárim s verejnými prostriedkami.** Pri plánovaní, financovaní a účtovníctve obce sa spolupodielam pri tvorbe rozpočtu, vypracúvam rozbor hospodárenia, správy a výkazy finančnej politiky pre peňažné ústavy, inštitúcie, zúčtovávam štátne dotácie, spravujem bankové účty, starám sa o platobný styk. Dbám na dodržiavanie zásad finančnej a rozpočtovej disciplíny kontrolujem doklady, faktúry a ich úhrady, účtovníctvo v podriadených organizáciách OÚ, správne a miestne poplatky. Viedim agendu účtovníctva obce podľa častí: samospráva, matrika, materské školy, základná škola, verejnoprospešní pracovníci, kábelová televízia, komunálny odpad, požiarna ochrana, verejné osvetlenie, miestne komunikácie, cintorínske služby, sociálne veci, zdravotné stredisko, kultúra a šport a ostatné. Zostavujem účtovné výkazníctvo a závierky, viedim príslušné účtovné knihy a denníky, evidenciu prísne zúčtovaných dokladov, majetku obce. Účtovníctvo a majetok viedim a spracúvam elektronicky cez počítač. Viedim agendu ku mzde pracovníkov obce, robím mesačné výpočty výplat zamestnancov cez počítač, všetky zrážky zo mzdy, pravidelne odvádzam odvody poisťného, dane, ročné zúčtovanie dane. Sme „veľký závod“ – vyplácam prídavky na deti, práceneschopnosť, vydávam potvrdenia a doklady týkajúce sa mzdy a pracovného pomeru zamestnancov, archivujem mzdy. Pomáham pri kultúrnych a iných podujatiach, pri všetkých nárazových prácach, hlásim v miestnom rozhlas.
- **Občania chcú poradiť a pomôcť vypísať rôzne doklady, potvrdenia, informujú sa v súvislosti s ROEP pri usporiadaní si vlastníckych vzťahov.** Upozorňujem ma, kde nesvieti verejné osvetlenie, nepočuť miestny rozhlas, kde je nekvalitný príjem kábelovej TV. Väčšina si želá mať lepší, čistejší vzhľad obce. Myslím si, že naše prostredie je vecou nás všetkých, je to naša vizitka. Pomáhajú nám v tom verejnoprospešní pracovníci. Ľudia sa zaujímajú o výstavbu novej bytovky, úpravy ciest po plynofikácii, ale aj o verejný život. Pripomienky sa snažíme riešiť na obecnom úrade.
- **Práca ma baví, mám radosť, keď môžem pomôcť aj iným a kdesi tu získavam aj energiu do ďalšej práce, pretože pri toľkých legis-**

latívnych zmenách, novelách zákonov a prenosoch kompetencií (školsťvo, matriky, opatrovateliek, stavebníctva, zdravotníctva...) jej potrebujeme naozaj veľa. Prekáža mi, keď prenos kompetencií je bez potrebných finančných prostriedkov, keď závažné zmeny v ekonomike sa majú vykonať v krátkom časom úseku, rastú povinnosti a administratíva sa neodbúrava, čím sa práca stáva náročnejšou a v stresoch. Systém práce na OU treba stále vylepšovať, modernizovať i počítačovú techniku, aby elektronické spracovanie údajov a ich prepojenie mohlo byť adekvátne požiadavkám a aby moja práca i moji kolegov mohli byť efektívnejšia a hlavne k spokojnosti vás – občanov. Vo voľnom čase sa venujem rodine, teším sa prvým vnúčikovi. Rada spoznávam a obdivujem krásu umenia, prírody.

LÝDIA LALIŠOVÁ

tel. 4393 352

matrikářka, dane

- Do mojej pracovnej náplne patř matričný úřad, správa daní a poplatkov, osobitný príjemca sociálnych dávok, opatrovatel'ská služba, overovanie podpisov a odpisov.
- Naším spoluobčanom vydávam a pripravujem osobné doklady pri sobášoch, úmrtí, pri odchode do cudziny. Podaf daňové priznanie treba do 30 dní od zmeny – kúpy alebo predaja nehnuteľnosti. Daň sa vyrubuje podľa listu vlastníctva. Platenie daní a poplatkov: dane sú splatné do 31. marca a poplatky do 30. júna. V roku 2004 je zvýšená daň z ornej pôdy a znížená je daň z trvalých trávnych porastov. Stáva sa, že občania neoznámia zmenu v zložení nehnuteľnosti v daňovom priznaní, neskoro hradia dane a poplatky. Z roku 2003 deviatí nemajú zaplatené dane, dane nezaplatené dva roky sa vymáhajú súdnou cestou.
- Mám rada svoju prácu, vysvetľujem, čo ľudia nepoznajú. Nebaví ma, keď musím posielaf upomienky a to veľa ráz občanom, ktorí na zaplatenie majú. Sociálne odkázaní občania majú dane uhradené načas. Na overenie podpisu treba prísť osobne s občianskym preukazom – veď nikto nemá údaje napísané na čele.
- Venujem sa kvetom, liečivým rastlinám a zbieram hrnčky.

JÁN DZURIANIK

tel. 4393 275

stavebníctvo, pozemky

- Otázka jednoduchá – odpoveď zložitejšia. V mojom pôsobení v súčasnosti uprednostňujem usporiadanie pozemkov z dôvodu dokončenia registra obnovenej evidencie pozemkov. Spomením ďalšie moje pracovné povinnosti: poskytovanie parcelných čísel pôvodného a súčasného stavu parcel, povolenia na výrub stromov, vyjadrenie obce k vydaniu osvedčenia na vydržanie pozemkov cestou obecného úřadu, vydanie povolenia na drobnú stavbu v zmysle stavebného zákona, ktorá plní doplnkovú stavbu k rodinnému domu – môže to byť oplotenie, žumpa, hospodárska budova a podobne, vydanie povolenia na drobnú stavbu plynofikácia rodinného domu, elektrická prípojka a ostatné inžinierske siete, zabezpečenie doručenia stavebníkom a účastníkom konania stavebných povolení cestou obecného úřadu, vyjadrenie obce k výstavbe rodinných domov, vyhotovenie zoznamu voličov a oznámenia voličom, prideľovanie súpisových čísel na rodinné domy, chaty a ostatné stavby, inštalácie softvéru a nových verzí programov na počítačoch na obecnom úřade.
- Občania mi kladú najviac otázok o vysporiadaní pozemkov a o kompetenciách, ktoré boli prenesené od štátu na obecnú úřadu. Obec Papradno musí riešiť vysporiadanie pozemkov v takom rozsahu, ako sa nerobilo 70 rokov. Neusporiadanie pozemkov spôsobuje i rodinné nezhody. Keď bude každý vedieť, čo je jeho majetkom, mali by sa zmeniť i vzťahy medzi občanmi. Obec sa musí vysporiadať aj s prenesenými kompetenciami zo štátu, pribúda pracovníkom obecného úřadu viac práce, sú pod tlakom a to sa môže odrážať aj pri vybavovaní občanov na obecnom úřade.
- Pri počítači dokážem sedieť aj vo voľnom čase a robiť si prípravu na nasledujúci deň, najčastejšie pre komisiu ROEP. Prekáža mi papierová byrokracia dnešnej doby, keď je možné využívať počítačovú techniku alebo program, ktoré zefektívnia, urýchlia a zároveň aj spríjemnia prácu na počítači. Napríklad zakúpenie väčších monitorov pre pracovníkov, ktorí trávia takmer celý pracovný čas pri obrazovke monitora, skener zase ušetrí kopírovanie listov a podobne. Pracoval som na katastrálnom úřade a občan z Papradna, vybavujúci si doklady na bývalej Geodézii

mal nemalé problémy pri identifikácii vlastníctva svojich pozemkov z dôvodu stavu operáta katastra Papradna, nakoľko nebola v Papradne uznaná komasácia. Prvé čo som pri nástupe urobil, že som si zobral 210 kópií poľných náčrtov obce, aby sa urýchliła identifikácia pozemkov. Pri navrátení pozemkov po roku 1989 to pomohlo občanom, nemuseli dochádzať do Považskej Bystrice. Urobil sa veľký krok vpred už len napríklad v tom, že je menný zoznam pôvodných vlastníkov. Dúfame, že sa nám podarí vyfiltrovať vlastníkov tak, aby bolo jednoznačne určené, kto je vlastník a nebude v evidencii jeden a ten istý s tromi súpisovými číslami tak, ako je to napríklad teraz a zároveň je aj napríklad 20 menovcov, nakoľko naše katastrálne územie obsahuje menný zoznam občanov hlavne z Papradna, Brvnířa, Stupného a Jasenice.

- Viem, čo chcem robiť, keď nebudem robiť! Začnem sa venovať viac sebe a svojim blízkym vo voľnom čase, viac budeme chodiť do prírody. Dlhšiu dobu rozmyšľam nad vytvorením plastickej makety celého katastrálneho územia obce Papradna, ktorá bude mať rozmery asi 2 x 3 metre. Chcem tvoriť alebo sa podieľať na internetovej stránke Papradna tak, aby bola aktualizovaná čo najskôr podľa časových udalostí obce Papradna a nie iba raz za dva roky. Mala by obsahovať informácie o obci, jej histórii, chystané podujatia, výsledky futbalu ešte skôr ako vyjdú noviny, činnosti záujmových združení v obci. Tak by si i rodáci z Papradna, roztrúsení vo svete, mohli pozrieť, čo sa deje v našej obci.

HELENA HUSÁRIKOVÁ

tel. 4393 352

podateľňa, pokladňa, evidencia občanov

- Robím prácu v podateľni v zmysle smerníc ministerstva vnútra SR, vedím protokol a register administratívnych spisov, spisy archivujem podľa predpisov. Vedím podací denník – odoslanie a doručovanie písomností, pripravujem a vykonávam škartáciu písomností v spolupráci s ostatnými pracovníkmi obecného úřadu, vedím index spisov, poštovú knihu odoslaných spisov.
- Mám na starosti pomocnú vojenskú evidenciu so zoznamami brancov a dokumentáciu Územnej vojenskej správy (ÚVS), zabezpečujem výcvik a dotazníky brancov pre ÚVS.
- Vedím kartotéku pobytu obyvateľstva a evidenciu v počítači, agendu ohlasovne podľa smerníc, vyhotovujem potvrdenia skutočnosti a informácií o občanoch pre príslušné orgány podľa predpisov, upresňujem zoznamy voličov k voľbám do zastupiteľských zborov, pomáham pri spracovaní zoznamu neaktívneho obyvateľstva pre zabezpečenie prostriedkami PIO, zisťujem a spracúvam informácie vo veciach zamestnanosti občanov, starostlivosti o pracovné sily. Som pokladničkou obecného úřadu, hmotne zodpovedná za zverené hotovosti a ceny. Vedím pokladničnú knihu o vykonaných finančných operáciách a denne ju uzatváram. Vedím evidenciu nahlásených porúch na VO, miestnom rozhlase a elektrickej sieti, smetných nádob na odpad, pomáham pri všetkých nárazhových prácach obecného úřadu podľa pokynu starostu a prednostu úřadu, podľa potreby zabezpečujem vyhlasovanie v miestnom rozhlase.
- Občania prichádzajú na obecný úřad s rôznymi náležitosťami a problémami, najčastejšie je to zásobovanie prítnou vodou a dokončenie obecného vodovodu. Sú tiež nespokojní s častými poruchami káblovej televízie, chcú vedieť, kedy sa skončí plynofikácia a kanalizácia v obci. Mladé rodiny sa obracajú s požiadavkou, aby sa začala stavať plánovaná bytovka so 16 bytmi. A v poslednom období sa k najväčším problémom dostáva školstvo v obci.
- Snažím sa plniť svedomito moje povinnosti k spokojnosti občanov, aj keď sa to vždy nedá.
- Voľný čas venujem svojej už pomerne početnej rodine, hlavne štyrom vnúčatám. Najradšej však chodím na Podjavorník, kde som sa narodila.